

Do tych komitetów winni zgłaszać się Polacy gdańscy, po czym skierowani zostaną do punktu zbiorczego.

Ewakuacja Londynu

Mobilizacja floty i armii ukończona

LONDYN, 1.9. Dziś od wczesnego rana rozpoczęła się ewakuacja Londynu i innych wielkich miast angielskich. Dzieci zjawiały się w swoich szkołach, skąd udawały się na dworce, gdzie już czekały na nich pociągi i odjeżdżały na prowincję. Na prowincję udaje się też wiele kobiet oraz chorych. Obrona przeciwlotnicza zarówno wojskowa, jak i ochotnicza cywilna, są w ostrym pogotowiu. Flota brytyjska gotowa jest do odpłynięcia. Eskadry lotnictwa angielskiego czekają na rozkazy.

Do garnizonów floty, armii lądowej i lotnictwa napływali przez całą noc rezerwiści powołani wcześniejszym rozkazem mobilizacyjnym.

Stan wojenny w Czechach

masowe aresztowania legionistów

LONDYN, 1.9. — „Daily Herald” donosi z Pragi o masowych aresztowaniach legionistów czeskich. W całych Czechach panuje stan wojenny.

Zupełna anarchia w Gdańsku

GDYNIA, 1.9. — Z pogranicza gdańskiego informacja: W całym mieście słychać strzały karabinowe i wybuchy granatów. W różnych punktach miasta krążyły grupy ludzi, wznoszące okrzyki przeciwko Hitlerowi.

W ambasadzie niemieckiej

Dostęp do gmachu ambasady jest taki, jak zawsze jedynie na czas alarmów gazowych wszyscy usuwani są z okolicznych bram, a posterunki policyjne są wzmocnione. Ambasador von Moltke opuścił już Warszawę przed dwoma tygodniami, pozostawiając wszelką część urzędu ników ambasady.

O godz. 10.20 przybył do ambasady attaché poselstwa holenderskiego. Jak słychać, w razie zlikwidowania placówki dyplomatycznej III Rzeszy, ochronę nad obywatelami niemieckimi w Polsce przejmą poselstwo holenderskie.

40.000 dolarów wygrał nr 874456

Dziś odbyło się ciągnięcie 4% Premii Loteryjnej Państwowej. Główne wygrane padły na nr.:

40.000 dol. — na nr. 874.456,
700 dol. — „ — 842.137,
500 dol. — „ — 486.024,
9.151 i 635.048.

Dalsze wygrane poda jutrzejszy „Express Poranny”.

Od Administracji

Celem uniknięcia pomyłek w wysyłce naszego pisma, prosimy W. P. Prenumeratorów o dokładne i czytelne podawanie adresów.

Co działo się wczoraj w Gdańsku?

Gwałty antypolskie i paniczne nastroje

GDĄSKA, 1.9. — Policja gdańska aresztowała wczoraj znowu kilku kolejarzy polskich, a mianowicie maszynistów kolejowego Szar macka, urzędnika kolejowego Piotrowskiego, dyżurnego ruchu Szczodrowskiego, oraz urzędnika kolejowego w Gietliu — Zielińskiego.

Poza tym aresztowano również urzędnika poczty polskiej w Gdańsku, Zygmunta Szczodrowskiego (brata aresztowanego kolejarza).

29 aresztowanych

W więzieniu gdańskim przebywa już 7 inspektorów celnych, 22 kolejarzy polskich i goniec inspektoratu celnego.

Zamach na prawa pocztowe Polski

Do gmachu poczty polskiej wkroczyła policja gdańska i chciała przeprowadzić rewizję w paczkach wysyłanych do Polski. Urzędnicy pocztowi nie dopuścili do przeprowadzenia rewizji.

Policja gdańska przeprowadziła rewizję paczek na dworcu w wagonie pocztowym i cenniejsze rzeczy, jak np. futra, zatrzymała w Gdańsku.

26 karawów w Warszawie wykopano wczoraj

W 26 punktach kopano wczoraj w Warszawie rowy obrony przeciwlotniczej. Nowyrow kopano na Grochowie, Pradze, Łódce, Ochocie, Woli oraz na Powiślu.

Ogółem wykopano wczoraj ponad 26 km rowów.

Wiadomość o zarządzeniach wojskowych w Polsce, która do Gdańska na deszczu wczoraj wieczorem powiększyła przygnębienie wśród ludności. Forster wyjechał dziś z Gdańska do Rzeszy.

W południe mety społeczne rzuciły się na rabunek sklepów jubilerskich. Wszystko zdaje się wskazywać, że Senat Wolnego Miasta Gdańska nie panuje już nad sytuacją. Wolne Miasto znalazło się pod znakiem zupełnej anarchii.

Zarządzona wczoraj dekoracja miasta flagami ze swastyką, została odwołana z obawy, aby nie wywołała nieprzewidywalnych następstw.

Forster do Hitlera o „przyłączeniu” Gdańska

BERLIN, 1.9. — Forster wystosował depeszę do Hitlera, w której oświadcza, że podpisał ustawę o przyłączeniu Gdańska do Rzeszy. Artykuł 1-szy ustawy stanowi, że konstytucja Wolnego Miasta Gdańska zostaje uchylona. Artykuł 2-gi mówi, że cała władza państwowa i wykonawcza jest skupiona w ręku szefa państwa, a artykuł 3-ci stwierdza, że Wolne Miasto Gdańskie wraz z całym terytorium i ludnością stało się niepodzielnie integralną częścią Rzeszy Niemieckiej. Artykuł 4-ty zawiera postanowienie, że do chwili wprowadzenia ustawodawstwa niemieckiego w Gdańsku, obowiązują obecnie ustawy pozostające w mocy.

56 milionów zł kredytu z Francji na cele obrony Państwa

P. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekret, upoważniający ministra skarbu do zaciągnięcia od rządu Republiki Francuskiej kredytu towarowego do 430 milionów fr. (ok. 56 mln. zł) na cele obrony Państwa.

Oprocentowanie kredytu nie będzie przewyższać 5 proc. rocznie.

Blokada ujścia Wisły

W porcie gdańskim zatrzymano 40 berlińskich obywateli polskich, które przybyły tu ostatnio z Wisły. Nowowytbudowany most pontonowy na Wiśle pod Rothebude został zamknięty w głównym korcie, dotąd dostępnym do żeglugi. W ten sposób żegluga na Wiśle została zablokowana.

Koleje uniuruchomione

Ruch pasażerski na kolejach P. K. P. w Gdańsku za wyjątkiem lokalnego jest zasadniczo wstrzymany z uwagi na niedopuszczenie przez oddziały Heimwehry gdańskiej polskiej służby kolejowej do parowozowni i niemożności uruchomienia w związku z tym dostatecznej ilości lokomotyw.

Zamknięcie oddziału P. A. T.

Policja gdańska wtargnęła do lokalu oddziału Polskiej Ag. Telefonicznej i wezwwała korespondentów PAT Sonnenburga do natychmiastowego wyjazdu.

Był to ostatni dziennikarz polski na terenie Gdańska.

Ewakuacja rodzin dygnitarzy hitlerowskich

W ciągu wczorajszego wieczora, nocy i dziś rano zauważono masową ewakuację żon i dzieci dygnitarzy partii narodowej — socjalistycznej do Prus Wschodnich.

Jednocześnie wzmożł się terror przeciwko opozycjonistom gdańskim. Między innymi u byłego prezydenta senatu W. Miasta, Ziehm, Gestapo dokonało dwukrotnie dłuższych rewizji. Ziehm był prze-

Bandyci zrzucili maskę

16 nikczemnych punktów Hitlera

Zamach na świętą naszą ziemię odeprze zbrojnie Naród Polski!

W przededniu planowanej zbrodniczej napaści na wolność Polski, Niemcy opublikowały swe „propozycje” pod adresem Polski.

„Propozycje” te, ujęte w 16 nikczemnych punktów, pozostają w historii dowodem bandytyzmu polityki i zamierzeń niemieckich. Nawołując Hunnowie zrzucili maskę i ukazali światu swe wstrętem przejmujące oblicze.

Drukujemy komunikat niemiecki jako dokument historyczny, który wykreśli Niemcy z liczby państw cywilizowanych.

Niemieckie Biuro Informacyjne w Berlinie ogłosiło wczoraj wieczorem komunikat w sprawie wymiany not między Niemcami i W. Brytanią.

Komunikat stwierdza, że rząd brytyjski w nocy z 28 sierpnia r. wystosował do rządu niemieckiego oświadczenie o gotowości pośredniczenia w bezpośrednich rokowaniach między Niemcami i Polską w sprawie spornych zagadnień.

Rząd brytyjski nie pozostawił przy tym żadnych wątpliwości, że wobec stałe trwających zażość i ogólnie — europejskiego napięcia posiada świadomość konieczności szybkiego załatwienia tej sprawy.

Rząd niemiecki w swej odpowiedzi z 29 sierpnia, mimo swej sceptycznej opinii co do woli ze strony rządu polskiego dojdzie w ogóle do porozumienia, oświadczył gotowość przyjęcia w imię pokoju angielskiego pośrednictwa względnie zachęty. Rząd niemiecki podkreślił w tej swojej notce, że jeżeli w ogóle niebezpieczeństwo katastrofy ma być uniknięte, musi się działać szybko i bezwzględnie.

Rząd Rzeszy oświadczył gotowość przyjęcia do 30 sierpnia wieczorem pełnomocnika rządu polskiego z założeń, że ten w istocie będzie miał pełnomocnictwa nie tylko do dyskusji, lecz także do prowadzenia i zawierania układów.

Zamiast oświadczenia o przybyciu pełnomocnika polskiej osobistość, otrzymał Rząd Rzeszy na swą gotowość porozumienia się, najpierw wiadomość o mobilizacji Polski i dopiero

w dniu 30 sierpnia 1939 r. około godz. 12-tej w nocy utrzymanie w tonie ogólnikowym zapewnienie brytyjskie o gotowości wypłynięcia ze swej strony na rozpoznać rekawa.

Minister Ribbentrop udzielił brytyjskiemu ambasadorowi w związku z przekazaniem ostatniej noty angielskiej dokładnej wiadomości w sprawie treści przewidzianych propozycji niemieckich na wypadek przybycia pełnomocnika polskiego, jako podstaw do układu.

Rząd niemiecki wterzył, że ma prawo do tego, aby w tych warunkach nastąpiło natychmiastowe mianowanie osobistości polskiej.

Nie należy bowiem przypuszczać, aby rząd Rzeszy ze swej strony gotowości do wszczęcia takich układów nie tylko stale podkreślał, lecz także nie nalewał, podczas gdy ze strony polskiej byłby zbywany „pustymi wymówkami i nie nie mówiącymi o świadomości”.

W międzyczasie złożonej demarche ambasadora polskiego wynika ponownie, że ten również nie jest upoważniony do wszczęcia jakiegokolwiek dyskusji, lub też do prowadzenia układów.

W ten sposób kanclerz oraz rząd Rzeszy czekał napróżno dwa dni na przybycie upoważnionego przedstawiciela polskiego. W tych warunkach rząd niemiecki i tym razem jest zdania, że propozycje tego zostały praktycznie odrzucone.

Rząd Rzeszy uważa za wskazane podać do publicznej wiadomości podstawy do układów, o których brytyjski ambasador został powiadomiony przez min. spraw zagr. Rzeszy von Ribbentropa.

Następnie komunikat wspomina o na przynależności stosunków polsko — niemieckich, dowodząc, że przyczyną tego rozwoju wypadków leżą w układzie granic wyznaczonych przez traktat wersalski i rzekomo niesprawiedliwym traktowaniu mniejszości.

Wysuwając swe propozycje rząd Rzeszy wychodzi z założenia, aby znaleźć ostateczne rozwiązanie, które by usunęło „niemożliwą sytuację, stworzoną przez przeprowadzenie granic, zapewniłoby obydwu stronom ich życiowo ważne arterie komunikacyjne oraz problem mniejszości”.

16 nikczemnych punktów

Propozycje, złożone przez min. Ribbentropa rządowi brytyjskiemu, są następujące:

1 Gdańsk powraca natychmiast do Rzeszy.

2 Obszar Pomorza, cagnący się od morza wschodniego aż do linii Kwidzyn — Grudziądz — Chelmża — Bydgoszcz (łącznie z tymi miastami) i sięgającej potem nieco na zachód od Trzebnicy, rozstrzygnię sam w sprawie swej przynależności do Niemiec, czy też do Polski.

3 W tym celu na obszarze tym przeprowadzony zostanie plebiscyt. Prawo do głosowania będą mieli wszyscy Niemcy, którzy w dniu 1 stycznia 1918 r. zamieszkiwali na tym obszarze, albo do tego dnia tam się urodzili, a także wszyscy Polacy, którzy w tym dniu na tym obszarze zamieszkiwali, albo do tego dnia tam się urodzili.

Niemcy wyparali z tego obszaru powrocie, celem dokonania głosowania. Dla zapewnienia bezstronnego głosowania oraz celem prac przygotowawczych zostanie wymieniony obszar, po dobie jak obszar Saary, podporządkowany natychmiast mającej się utworzyć międzynarodowej komisji, złożonej z przedstawicieli Włoch, Sowieci, Francji i Anglii.

Komisja ta wykonywać będzie całą zwierzchnią władzę na tym obszarze. Obszar ten w najkrótszym czasie opanowany będzie z polskiego wojska, polskiej policji i polskich władz.

4 Z obszaru tego wyłączone zostanie port Gdynia, który zasadniczo jest polskim obszarem suwerennym, o ile ogranicza się terytorialnie do polskiego osadnictwa. Ścisłsze granice Gdyni byłoby ustalone między Niemcami a Polską i w razie potrzeby określone przez międzynarodowy sąd rozjemczy.

5 Plebiscyt nie odbędzie się przed upływem roku.

6 Aby w tym czasie zagwarantować Niemcom połączenie z Prusami Wschodnimi, Polakom zaś z morzem, wybudowane zostaną drogi i linie kolejowe, które umożliwią wolną komunikację tranzytową.

7 W sprawie przynależności obszaru rozstrzygnięć zważywszy większość oddanych głosów.

8 Po przeprowadzeniu plebiscytu — niezależnie od jego wyniku — aby zapewnić swobodne połączenie Niemiec z Gdańskiem i Prusami Wschodnimi, a Polsce z morzem, mają otrzymać Niemcy, jeżeli teren plebiscytu przypadnie Polsce, eksterytorial na strefie komunikacyjnej w kierunku Białogłowa, względnie Tczew, celem budowy autostrady, jak również 4-linowej linii kolejowej.

Budowa autostrady i tych linii kolejowych ma być tak przeprowadzona, że polskie komunikacje w ten sposób nie poniosą żadnego uszczerbku, a więc nad lub pod torem. Szerokość

tej strefy ma wynosić 1 kilometr i ma stanowić teren suwerenny Rzeszy.

W razie, jeżeli wynik plebiscytu wypadnie na korzyść Niemiec, otrzyma Polska celem swobodnej i nieograniczonej komunikacji ze swoim portem Gdynia również prawo do budowy podobnych eksterytorialnych dróg, wzle dnie linii kolejowych, jakoby przypadły Niemcom.

9 W razie powrotu Pomorza do Rzeszy, jest ona gotowa dokonać wymiany ludności w takich rozmiarach, jak odpowiada to warunkom tego obszaru.

10 Żądane przez Polskę prawa specjalne w porcie gdańskim, mają być traktowane równorzędnie z analogicznymi prawami Niemiec w porcie Gdyni.

11 Celem usunięcia z tego terenu jakiegokolwiek bądź obawy zagrożenia, mają otrzymać Gdańsk i Gdynia charakter wyłącznie miast handlowych, t. zn. bez umocnień i garnizonów wojskowych.

12 Półwysep Hel, który zależnie od plebiscytu przypadłby Rzeszy lub Polsce, również uległby w tym wypadku demilitaryzacji.

13 Wobec tego, że rząd Rzeszy mógłby zgłosić jak najbardziej energiczne zażalenia przeciwko polskiemu traktowaniu mniejszości, zaś rząd Polski mógłby również wyśtosiwać zażalenia w stosunku do Niemiec, zgodę na przedłożenie powyższych zażaleń międzynarodowej komisji śledczej, która miałaby za zadanie zbadanie wszystkich zażaleń

Przeddzień zbrodniczej napaści

Dalsze prowokacje

Podstępna i nikczemna napaść Niemiec poprzedziły następujące dywersyjne nadgraniczne i gwałty.

Dnia 30 sierpnia w Grabówce pod Szczecinem o godz. 18-ej niemiecki patrol w sile 5 ludzi przekroczył granicę na terenach wsi Glinki — Milewo. Przeszedłszy ok. 100 m. w głąb terytorium polskiego patrol wrócił na stronę niemiecką.

Około godziny 23-ej tegoż dnia patrol niemiecki przekroczył granicę na terenie placówki Walentynowo w pobliżu Nakła i zaatakował polską placówkę ogniem z karabinu maszynowego. Patrol został odparty ogniem polskiej straży granicznej.

Granaty i petardy

W nocy z środy na czwartek niemiecka banda dywersyjna ostrzeliwała ponownie z karabinów maszynowych teren Polski w Wilczycy, w kierunku na Ślawęce. Banda rzuciła na teren polski kilkadziesiąt granatów. Dywersantów odparła nasza straż graniczna.

W tym samym czasie nieznani sprawcy rzucili petardy do wnętrza budki granicznej na przejściu Radomsko — Krotoszyń. Przez wybuch petardy został zerwany w budce dach i ściany powyżłane, a znajdujący się w budce sprzęt został zniszczony.

O godz. 23.50 obok leśniczówki Krywałd rzucono granat i oddano z niemieckiej strony w kierunku fabryki „Lignoz” kilka strzałów z karabinów. Patrol polski odpowiedział ogniem z karabinów maszynowych.

Wypad hitlerowców gdańskich

Wczoraj o godz. 12-ej opodal miejscowości Węgorzyno (pow. kartuski) oddział 40 hitlerowców gdańskich przekroczył granicę polsko — gdańską docierając do położonej o 300 m. od granicy zagrody niejakiego Augusta Webera, który przed miesiącem zbiegł z Gdańska z uwagi na groźną odpowiedź sądowną z racji jego udziału w akcie antypaństwowym. Banda zabrała z zagrody Webera 3 konie i było

odnośnie szkód gospodarczych i psychicznych, jak również i licznych aktów terrorystycznych.

Niemcy i Polska zobowiązują się do odszkodowania wszystkich gospodarczych oraz innych szkód, których doznały mniejszości polska i niemiecka od r. 1918, ewentualnie anulować wszystkie wyłączenia lub zapewnić całkowite odszkodowanie za te lub inne zarządzenia w życiu gospodarczym.

14 Polska i Niemcy mają się porozumieć co do uregulowania spraw mniejszości polskiej, względnie niemieckiej. Celem nieprzyciągania ich do czynności lub obowiązków, sprzecznych z ich poczuciem narodowym, obie strony zobowiązały się członków mniejszości nie powoływać do służby wojskowej.

15 W razie osiągnięcia porozumienia na podstawie tych propozycji, Polska i Niemcy wyrażają gotowość przeprowadzenia natychmiastowej demobilizacji ich sił zbrojnych.

16 Rady niemieckiej i polskiej będą się porozumiewały w sprawie przyspieszenia i wprowadzenia w życie powyższych zarządzeń.

Komunikat powyższy nadesłał wczoraj wieczorem wszystkie radiostacje niemieckie.

Wkrótce potem rozgłosił Polskiego Radia nadesłał krótką audycję w języku niemieckim pletniącą prowokacyjną bezczelność ogłoszonego komunikatu.

Samolot nad Wodzisławem

W ubiegłą środę w godzinach przed wieczornych nad Wodzisławem ukazał się bombowiec niemiecki. Polskie samoloty myśliwskie zmusiły go do ucieczki.

PADŁ NA POSTERUNKU

Sp. Feliks Ignacy Grabowski, kapral w służbie straży granicznej, zabity przez niemiecką bandę dywersyjną pod Mławą

Głodowe bunty górników niemieckich

BERLIN, 1.9. Na tle braku artykułów żywności dochodzi w wielu miastach niemieckich do awantur, które wywołują się często w postaci demonstracji ulicznych.

W Westfalii i Nadrenii burzą się zwłaszcza górnicy, którzy oświadcza- li, że nie są w stanie pracować przy obecnych racjach żywnościowych.

W Berlinie panują ponure nastroje.

Niemcy pod prężeniem opinii całego świata

LONDYN, 1.9. — W londyńskich kołach politycznych uważano już wczoraj, że wojenna decyzja Niemiec zapada.

Niemcy — mówi się w Londynie — przystępują do wojny pod pretekstem moralnym całego świata.

Fakt, iż uczipły się polski Stalina, najlepiej ilustruje ich położenie.

Jeden z dzienników twierdzi, że Sowiety podtrzymują Niemcy jak strasak nadtrzymuje wiatrak.

Ofiara serca i mienia dla Obrońców Ojczyzny

Polski Czerwony Krzyż organizuje w całym kraju punkty odżywczo-sanitarne dla żołnierzy. W związku z tym P.C.K. apeluje do społeczeństwa, przede wszystkim zaś do firm handlowych o składanie dobrowolnych datków w naturze (mleko, kawa, herbata, cukier, kasza, ryż, mąka, kartofle, jarzyny, twarde, papierosy, mydło, pasta do zębów itp.).

Darzyć należy skierowywać do okręgu stołecznego P.C.K. ul. Trębacka 11 m. 12, tel. 505-39 i 226-85.

Strzelcy czuwają

Zarząd główny Związku Strzeleckiego wydał do członków Związku odezwę do organizowania opieki i pomocy dla rodzin rezerwistów, oraz czuwania nad dobrym stanem dróg i mostów, nad całością linii telefonicznych i komunikacyjnych, nad nienaruszalnością dobra państwowego, państwowego i samorządowego.

„Winniśmy — czytamy w odezwie — okazywać wojsku jak najdalej idącą pomoc i wykonywać wszystkie te czynności, które wojsko czy władze administracyjne nam poleca.

Gospody żołnierskie na wszystkich dworcach

Staraniem Polskiego Białego Krzyża funkcjonują od kilku dni na wszystkich dworcach gospody żołnierskie, otwarte dzień i noc.

Za najniższą opłatą żołnierze otrzymują w nich smaczne i zdrowe posiłki.

Pomoc dla rodzin rezerwistów w Warszawie

Od poniedziałku miejskie Ośrodki Zdrowia i Opieki, przejęły opiekę nad rodzinami rezerwistów, zamieszkałymi w stolicy. Przyjmują one zgłoszenia o wszelkie ustawowe dla rodzin rezerwistów.

Żegluga na Wiśle

Ruch statków pasażerskich towarowych na Wiśle uległ pewnej zmianie. Statki towarowe dochodzą obecnie do Tomia, pasażerskie zaś do Włocławka. Komunikacja w dół rzeki funkcjonuje normalnie.

Ruch pasażerski statków z Warszawy nie uległ zmianie.

stów, badała ich stan materialny i wypłacała zasiłki. W akcji tej współdziałała opiekunowie społeczni i obywatele, zgłaszający się do pracy ochotniczej.

W dniu wczorajszym zgłosiło się np. 60 Akademickich, oraz wiele członków Przystosowania Wojskowego Kobiet. Z Ośrodkami współpracuje też „Rodzina Rezerwistów” (Chmielna 2).

Do kobiet całego świata!

Oderwe do kobiet całego świata wydał Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Oderwa protestuje przeciwko składowaniu Narodu polskiego kłamiwami niemieckimi o rzekomym prześladowaniu mniejszości niemieckiej w Polsce.

„Dziś — głosi odezwa — gdy stojmy przed wielkim zmaganiem się z agresją, zagrażającą naszej wolności i wolności ludów całego świata, Polska rozwinie sztandar z wypróbowanym hasłem we wszystkich polskich walkach: „Za naszą wolność i waszą”. Kobiety polskie nie po raz pierwszy gotowe są ważyć o niepodległość swojej ojczyzny. Półda mężczyźni Polacy, półda tak samo kobiety polskie, aby bronić granic najdroższej ziemi swojej!”

Rada Związku Polaków we Francji przesyła na ręce p. premiera gorące zapewnienie, że emigracja polska we Francji spełni rzetelnie swój obowiązek.

Nowy rekord samochodowy

John Cobb, sprzedawca futer w Londynie, a równocześnie jeden z najlepszych ujeżdźców sialków międzynarodowych wyścigów samochodowych ustanowił w Salt Lake City (USA) nowy rekord szybkości, osiągając 592 kilometry na godzinę.

Sportowcy z KS Polonia kopią rowy

Członkowie KS Polonia idąc śladem przodków organizacji zadeklarowali swą pomoc przy kopceniu rowów obronnych. Już dzisiaj w dwu partiach przystąpiła do pracy. Zbiórka została wyznaczona na godz. 15 i 17 w domu przy ul. 6 Sierpnia 43, skąd po otrzymaniu łopatek udadzą się na teren robót.

POLONIA — SYRENA towarzyszy mocz rezerw projektowany na 3 km. został odwołany.

zek wobec Ojczyzny, jeśli będzie tego potrzebą.

Piękny gest obywatelski właściciela kamienicy

Jeden z właścicieli kamienicy przy ul. Świętojańskiej w Warszawie oświadczył, że od rodzin rezerwistów, powołanych do służby wojskowej nie będzie pobierał komornego.

Ten piękny gest obywatelski — zasługujący na gorące uznanie i godny jest naśladowania.

Chorzy na płuca — także chcą pomagać przy obronie przeciwlotniczej

Pensionariusze Sanatorium Mieliskiego w Otwocku — pomimo, że całe to wszystko ludzie mniej lub więcej chorzy na płuca — postanowili zgłosić swój udział w pracach obrony przeciwlotniczej.

Tylko obłożnie chorzy musieli zrezygnować z tego, a natomiast ci, którym siły pozwoliły na to — gorliwie kopali rowy wspólnie z dyrekcją Sanatorium, z lekarzami i służbą sanatoryjną.

Rowy już gotowe, przy czym należy podkreślić precyzyjną, dokładną robotę, z której pensionariusze Sanatorium są wielce dumni.

Organizacje właścicieli domów zwróciły się do swoich członków, aby nie eksmitowali lokatorów powołanych do wojska, na których posiadali już wyrok eksmisyjny.

Automobilklub Polski zwrócił się do ogółu automobilistów z apelem, aby samochody oddawane do dyspozycji władz były należycie przygotowane do dłuższej podróży, wyposażone w opony, sprawnie działającą instalację elektryczną, dobre podnośniki oraz wszelkie zapasowe — ulegające zużyciu. Wskazana jest zmiana oliwy w silniku na świeżą.

Sekcja Przystosowania Wojskowego Kobiet przy Związku organizacyj rodzielskich w szkołach średnich wzywa matki, które wyraziły swą gotowość w pracach zastępczych lub pomocy dla wojska o zgłaszanie się natychmiast do sekretariatu związku organizacyj rodzielskich w godzinach od 11—14-ej przy ul. Koszykowej 19 m. 12. (wr)

Apel P. B. K. w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ, 19. — Polski Biały Krzyż w Bydgoszczy prosi artystów i muzyków amatorów o zgłoszenie swego przystąpienia do obywatelskich zespołów teatru żołnierskiego.

Równocześnie P.B.K., który prowadzi obecnie prace dla żołnierza na 40 placówkach, apeluje do kobiet — Polek, by zgłaszały się do pracy w świetlicach żołnierskich.

Zgłoszenia przyjmuje sekretariat P.B.K., ul. Słowackiego 3. (o).

ADRIA

Wierzbowa 7 Poc. 6, 8, 10

KORSARZE POŁNOCY

Epopea brawury i bohaterstwa w kolorach naturalnych.

VICTORIA

Poc. 5, 7, 9, 15

WIEŻENIE KOBIEĆ

w roli głównej VIVIANE ROMANCE

NAPOLEON

PL Trzech Krzyży 2

„SZYFR 413”

ze znakomitą śpiewaczką GITTĄ ALPAR oraz JULES BERRY

IMPERIAL

Poc. 5, 7, 9, 15

Moja żona Primadonna

LORETTA YOUNG WERNER BAXTER

SWIATOWID

p. 3, 5, 7, 9, 15

Charles MOYER

Loretta YOUNG MELODE CYGANSKIE Wszystkie miejsca

Papier brązowy paralinowany zabezpiecza zapasy żywności PRZED GAZAMI I WILGOCIĄ Sprzedaż Z. Pankiewicz i S-ka Wytwórnia Miedzi 3. godz. 8—16

Zapisz się na członka LMK

PALLADIUM • Dziś PREMIERA

Jutro o 11 w. dodatkowy seans

P. 5, 7, 9, 15

JOAN CRAWFORD

JAMES STEWART
LEW AYRES
LEWIS STONE

Wielki, piękny film miłosny!

BIŁA KAWALKADA

Statki włoskie z Gdyni do Szczecina

GDYNIA, 19. — Statki włoskie, które znajdowały się w Gdyni, otrzymały nagły rozkaz przerwania prac ładunkowych i schronienia się w porcie niemieckim w Szczecinie.

Obecnie nie ma w porcie gdynińskim ani jednego włoskiego statku.

Jutro w kinie CASINO

WALKA Z TAJEMNICZYM WRÓGEM, KTÓRY USIŁUJE ROZPĘTAĆ BURZĘ WOJENNĄ NA ŚWIECIE!

Tam gdzie SŁOŃCE NIGDY NIE ZACHODZI

KONIEC SZPIEGA-DYKTATORA!
Douglas FAIRBANKS, Jr.
Basil RATHBONE
Piechota i kawaleria wojsk kolonialnych
Hybryda: NEW UNIVERSAL

A JEDNAK U NAS NAJWESELEJ!

TEATR
TIP TOP
ORDONÓWNA - CHÓR DANA BODO - PARNELL - WALTER CHMURKOWSKA - STRONC KOSZUTSKI - WOLINSKA ZEJNOWNA
Mokotowska 73.
Poc. 7³⁰ i 11 w.

Czytajcie KINO

ATLANTIC Dziś PREMIERA!

Królowa tańca ELEANOR POWELL
Ulubieniec kobiet ROBERT YOUNG

Honokulu

WSPANIAŁY FILM MUZYCZNY PROD. 1940-41

PIERWSZA JASKÓŁKA SEZONU.

WIECH

Nowe 16 punktów

Umiarkowane wymagania

Ze z Niemcami nie ma żartów, tośmy dawno wiedzieli. Każdy dzień oporu ich słusznym żądaniem budzi też zrozumiały gniew, i podwyższanie historycznie umotywowanych wymagań.

Obserwując ten proces wzburzonej duszy wodzów hitlerizmu łatwo można sobie wyobrazić, jak będą wyglądały warunki, które zostaną wysunięte w jakiejś następnej nocy.

Oczywiście o Gdańsku, Bydgoszcz, czy, Kwidzynie, Gdyni, Helu nie będzie już mowy. Linia podlegająca rewindykacji do Rzeszy została przesunięta bardzo znacznie na wschód i nowe 16 punktów propozycji będzie się przedstawiało jak następuje:

- 1) Do Rzeszy powraca natychmiast Saski Ogród.
- 2) Ulica Mariensztadt, cały obszar Saskiej Kępy oraz bar Wiedeński stanowią obszar plebiscytowy, przy czym w głosowaniu wezmą udział wszyscy Niemcy, którzy przebywali kiedykolwiek na jednym z wymienionych terenów choćby w charakterze przechodniów lub celem wypicia bomby jasnego piwa.
- 3) Od wszystkich rachunków płaconych „do niemiecku” w restauracjach, jadłodajniach, cukier-

niach i kawiarniach warszawskich zastrzeżenie Rzesza 25 proc. Wyjątek stanowią lodziarnie włoskie i „winiarnia Kaukaska”, ta ostatnia ze względu na serdeczne stosunki, nawiązane z Z. S. R. R.

Wzmiął za to Polacy przebywający w celach turystycznych w Berlinie, będą mogli żądać w każdej restauracji krakowskiej kielbasy i bigosu po polsku z tym jednak zastrzeżeniem, że za wartość tych posiłków Rzesza nie bierze żadnej odpowiedzialności. W tym duchu punkty, aż do 16-go.

Dziwić się więc należy, że Polska ich nie przyjęła. Dalsze byłyby jeszcze cięższe.

Stołeczny Komitet Pomocy Zimowej

rozwiązany

Agendy jego przejmie

nowopowstały Obywatelski Komitet Pomocy Społecznej

Wczorajsze posiedzenie w Ministerstwie Opieki Społecznej zdecydowało o całkowitym zlikwidowaniu Stołecznego Komitetu Pomocy Zimowej. Zamiast tej instytucji powstała inna, o znacznie szerszym zakresie działania. Będzie to Obywatelski Komitet Samopomocy Społecznej, który obejmie nie tylko agendy Stoł. Kom. Pomocy Zimowej, ale ponadto akcję pomocy dzieciom i młodzieży na terenie stolicy, opiekę nad rodzinami rezerwistów, wreszcie wszelkie zagadnienia pracy społecznej, które wysunęły się w czasie wojny światowej Centralnego Komitetu Obywatelskiego. (wr)

Tuszców i mięsa nie zabraknie

Tuszców i mięsa mamy pod dostatkiem.

Dowodem tego jest, że cena żywności i mięsa w obrotach hurtowych nie tylko utrzymała się na poziomie, ale wykazuje tendencję spadkową. Dzieje się to wskutek tego, że po wywiezieniu tusz z lasów, które należały przewidywać dalszą niż cenę mięsa i tuszców oraz zwiększenie się dostaw słoniny i innych tuszców.

Katastrofa na kolejce Jabłonna — Karczew

Na stacji Otwock, wykołcił się pociąg kolejki Jabłonna — Karczew.

W nocnym jadącym z Karczewa do Warszawy, wskutek wadliwego działania automatycznej zwrotnicy, wykołczył parowóz z szyn, wyrzucając się w poprzek toru.

Ofiarą katastrofy, padł maszynista p. Stanisław Kotłowski. Uległ on poparzeniu parą z kotła parowozu. Przewieziono go do szpitala Przem. Pańskiego.

Przerwa w ruchu trwała 2 godziny.

Ofiary

Na L. O. P. P. nie mogąc stanąć obojętnie do kopania rowów złożyli on. Stanisław Trzaskowski z 25, dr Zygmunt Srebrny z 15, Feliks Srebrny z 10, Roman z Srebrnych Bornstein z 10, Janina Srebrna z 10, Antoni Spirytus z 10, Jan Śmiełowski z 20.

WIELKA WYGRANA

w każdej sytuacji każdemu się przyda!

Kup szczęśliwy los w kolekturze

M. KAMIENIECKI
BIEŁAŃSKA 3

Ciągnięcie IV-ej klasy rozpoczyna się

7-go i trwać będzie do 25-go b. m.

Oczekuje Ciebie moc

WIELKICH WYGRANYCH

Z MILIONEM

(w szczęśliwym przypadku)

Cena 1/5 losu na cały okres ciągnięcia Zł. 40.—

RIALTO DZIŚ INAUGURACYJNA

P. 5, 7, 9, 15

Claudette COLBERT
James STEWART

ŚWIAT JEST PIĘKNY

WREWCYJNEJ Komedii sensacyjnej
CZARUJĄCA ESKAPADA HUMORU, MIŁOŚCI, SZALEŃSTWA
REŻ. W. S. VAN DYKE

GINNAZJUM MĘSKIE ALEKSANDRA KOZICKIEGO

BEDNARSKA 4, telefon 276-40

EGZAMINY OD 1 WRZEŚNIA r. b.

Wawer — Anin, Adamów — Zalesie

Pomyśl o przyszłości

Wśród pięknych lasów, w suchym położeniu piękne leśne parcele willowe. — 36 pociągów z Dworca Głównego. Autobusy. Kolejka Grójcka. Dogodne warunki nabycia. Akty natychmiast.

Zarząd Główny Dóbr Willanowskich

Marszałkowska 94 m. 18, tel. 844-56, g. 9—15 i 17—19.

Ruch osobowy na kolejach

Komunikacja kolejowa z zagranicą uległa ostatnio zmniejszeniu. Z tego względu wstrzymano następujące pociągi: Warszawa — Paris — Calais — Ostende, odchodzący z Warszawy główną o godz. 13. m. 16 i przychodzący do Warszawy Główniej o godz. 16 m. 34.

W związku z końcem wakacji skasowane zostały pociągi: pociąg Warszawa — Hel, odchodzący z Warszawy Gł. o godz. 11 i przychodzący o godz. 21. m. 06, oraz Warszawa — Hel, odchodzący do Warszawy Odańskiej o godz. 23 m. 20 i odchodzący z tej stacji o godz. 5 m. 38. Nadto skasowano pociąg Warszawa — Kraków — Krynica odchodzący z Warszawy Odańskiej o godz. 8.04 i przychodzący do Warszawy Główniej o godz. 21 m. 46.

Wreszcie wstrzymano kursowanie pociągu Warszawa — Łaskowiec przez Iłowo, odchodzącego z Warszawy o 21.44 i przychodzącego o g. 8.02.

Ograniczenie ruchu pasażerskiego obejmie częściowo i ruch na kolejach podmiejskich. Urzędowy rozkład jazdy ważny pierwotnie do 7 października.

nika przestał aż do odwołania obowiązywać.
Równocześnie wprowadzono nowe przepisy dla pasażerów. Każdy pasażer musi przed udaniem się do kasy kolejowej zapłacić się w starostwie w odpowiednie zaświadczenie, uprawniające do podróży. Bez tego zaświadczenia kasy kolejowe biletów sprządać nie będą.

Zaświadczenia takie otrzymują w pierwszym rzędzie osoby podróżujące w sprawach wojskowych, publicznych, ponadto osoby prywatnie zmuszone do podróży w nalnych sprawach, o ile przedstawia dowody stwierdzające ważność wyjazdu.

Egzaminy maturalne dla eksternistów

Egzaminy jesienne dla składających matury eksternistów odbędą się, zgodnie z zapowiedzią, w terminach wrześniowych.
Wiadomość ta jest szczególnie ważna dla tych kandydatów, którzy po maturze idą do służby wojskowej.

WIDOWISKA TEATRY I KONCERTY

Teatr Narodowy: Codziennie komedia „Wesoła Ponia” z Dynia, Dulska, Żółtka, Rolandem i in.
Teatr Nowy: Jutro premiera komedii (autorstwa) „Baba — Dula” z Wysocką, Lindorffową, Machonką, Czedkiem, Charkowskim i in.
Teatr Letni: Jutro premiera krótkich „Serce w rękawie” — czyli „Kłosa” — widowiska z Bochowską, Górską, Sempolińską, Ordą, Proktem i in.
Teatr Polki: Codziennie komedia „Sława — Oświeca” z Romanową, Węgrzynem i in.
Teatr Mały: Codziennie komedia „Ostroń, święta małżonka”.

Teatr Alchemii: W sobotę premiera „Sława — Oświeca” z Romanową, Węgrzynem i in.
Teatr Alchemii: W sobotę premiera „Sława — Oświeca” z Romanową, Węgrzynem i in.
Teatr Alchemii: W sobotę premiera „Sława — Oświeca” z Romanową, Węgrzynem i in.

GRADYŃSKA

12.05 Audycja południowa. 14.45 Audycja dla dzieci. 15.00 Muzyka popularna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Dziennik południowy. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Wariacje na temat polki. 16.45 Rozmowa z chórami. 17.00 Muzyka do tańca. 18.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.20 Recital organowy. 19.00 — 2.00 I. Strawiński. 19.20 Chwila Burza Studów. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.15 Wiadomości w jęz. niemieckim. 20.30 Audycja dla wai. 20.40 Audycja informacyjna. 21.05 „Słowa polskie”. 21.30 Kwartet smyczkowy. 22.00 Wiadomości dzień nika radiowego. 22.10 Seka Utrądz. 22.25 Słowa M. Janowski. 22.50 Wiadomości w jęz. włoskim. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.05 Wiadomości w jęz. angielskim. 23.20 Wiadomości w jęz. węgierskim.

6.35 Klimatyka. 6.45 Wiadomości w jęz. niemieckim. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka. 8.10 — 2.00 Koncert organowy. 12.05 Audycja południowa. 14.45 „Lepość goli skie standardy”. 15.15 Muzyka popularna. 15.40 Transmisja z koncertu „Fagel Wschodnich w Ławie”. 16.00 Dziennik południowy. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Wariacje na temat polki. 16.45 Rozmowa z chórami. 17.00 Muzyka do tańca. 18.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.20 Recital organowy. 19.00 — 2.00 I. Strawiński. 19.20 Chwila Burza Studów. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.15 Wiadomości w jęz. niemieckim. 20.30 Audycja dla wai. 20.40 Audycja informacyjna. 21.05 „Słowa polskie”. 21.30 Kwartet smyczkowy. 22.00 Wiadomości dzień nika radiowego. 22.10 Seka Utrądz. 22.25 Słowa M. Janowski. 22.50 Wiadomości w jęz. włoskim. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.05 Wiadomości w jęz. angielskim. 23.20 Wiadomości w jęz. węgierskim.

Dziś: 14.20 Wariacje na temat polki. 18.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.00 Z polki (komedia) Sława Dąbrowskiego. 22.25 Słowa M. Janowski.

19.20 Koncert rozrywkowy. 19.30 Pary Infor. 19.45 Pary. 19.50 Koncert rozrywkowy. 20.00 Londy Reg. koncert symfoniczny. 20.15 Talanta muzyka operowa. 20.25 Pary Infor. 20.30 Pary Infor. 20.40 Pary Infor. 20.50 Pary Infor. 21.00 Pary Infor. 21.10 Pary Infor. 21.20 Pary Infor. 21.30 Pary Infor. 21.40 Pary Infor. 21.50 Pary Infor. 22.00 Pary Infor. 22.10 Pary Infor. 22.20 Pary Infor. 22.30 Pary Infor. 22.40 Pary Infor. 22.50 Pary Infor. 23.00 Pary Infor. 23.10 Pary Infor. 23.20 Pary Infor. 23.30 Pary Infor. 23.40 Pary Infor. 23.50 Pary Infor. 24.00 Pary Infor.

CO DZIS

nadaje zagranicą

12.05 Słowa Sława Dąbrowskiego. 13.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 13.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 13.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 13.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 14.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 15.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 16.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 17.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 18.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 19.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 20.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 21.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 22.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.00 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.10 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.20 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.30 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.40 Słowa Sława Dąbrowskiego. 23.50 Słowa Sława Dąbrowskiego. 24.00 Słowa Sława Dąbrowskiego.

OPETANI

POWIEŚĆ

Miało i Leczniczek wyjechał się z nieszczęśliwej kłopoty. Handrycz trafił na tajemnicze przedziwne podziemia ziemne, „stara kuchnia” i otworzył im drogę do przodu.
Coty Hincz i profesor Skoliński wstąpili do zamku, by ich ratować — zaszli już zbyt daleko. Zostali tu tylko Handrycz i w Handryczu stary kłopoty poznaje mądre... Franio, wspaniały syn, którego życie przetrwało w swoim domu, którego życie przetrwało w swoim domu, którego życie przetrwało w swoim domu.
Straszyły wstrząs psychiczny, wali kłopoty z nóg. Z tym wstrząsem przychodził jednak powrót do zdrowych myśli.

ZAKOŃCZENIE.

A zatem — mówił Hincz, wchodząc wraz z profesorem Skolińskim do starej kuchni — możemy otworzyć sobie mniej więcej tragedię, która tu ongiś miała miejsce.

Było jasno. Za oknem świeża ptaszki. Izba pozbawiona ręcznika wyglądała pogodnie i przyjemnie.

Wyobraźmy sobie — ciągnął dalej jasnowidz — dzieje tej ostatniej nocy, kiedy to Franio doszedł do kresu wielkości.

Książę jak zawsze przyszedł pod drzwi i błagał o zmiłowanie. Franio odpowiedział sztywnym.

— Ja ci przebaczę! — wołał, pociągając palcem po gardle, co miało znaczyć, iż zarznie siebie i ojca.

Widzi pan tę szparę w drzwiach? Przez tę szparę książę ujrzał ruch Franio.

Po czym w przystępstwie furii nieszczęsny chłopak porwał ręcznik i zadusił się, wypychając go sobie w usta i okracając na szyi. Książę zemdlał. A kiedy powrócił do przytomności, zastał już Franio bez życia.

Obaj nachylił się nad piecem.

— Tak — rzekł profesor — na dnie jest przebita otwór, rodzaj komina, który sięga aż do piwnicy. Prawdopodobnie to jakaś niedokończona przeróbka sprzed lat.

— Widzę to! — mówił Hincz przymykając oczy. — Jak książę ocknąwszy się z omdlenia trafi do reszty zmysłów. Jak wpada do komnaty, nie wie, co zrobić z ciałem, chce ukryć przed sobą samym i przed innymi okropny fakt, wreszcie w pośpiechu, w obłąkaniu, wsadza ciało do pieca — i ciało zapada się aż na sam dół!

Profesor wysunął głowę z pieca.

— Aha! Teraz rozumiem, dlaczego urządził sobie tę kapliczkę w lochach. Było to miejsce, gdzie — według jego obliczeń — tkwiły ukochane zwłoki.

— Nie wiedział, iż komin ten łączy się z podziemnym przejściem, wychodzącym poza obręb zamku. Nie wiedział, że Franio nie uduśli się, a tylko stracił przytomność.

Nie przyszło mu na myśl, że nikt w ten sposób nie mógłby się uduślić. I wreszcie nie wiedział, że Franio, wydostawszy się z zamku, stracił zupełnie pamięć wskutek szoku nerwowego.

— Dziwi mnie, że nikt z ludzi tutejszych w Handryczu nie rozpoznał Franio — rzekł profesor.

— Pytałem o to Handrycz — odrzekł Hincz. — Opowiadał mi, jak oknał się w Lublinie po paru tygodniach, chory na tyfus. Zaopiekowali się nim ludzie. Utratę pamięci przypisywał chorobie.

Tam spotkał się ze swoją obecną żoną. Powrócił tu dopiero po latach. W każdym razie ona jedna domyślała się, że maż i a coś wspólnego z legendą o Franio i z zamkiem, ale taśta to przed nim ze zrozumiałych powodów.

A książę? Książę, chwytając się ślepo ostatniej nadziei, jak to czynią szaleńcy, wzmógł na siebie, że ten okrutny gest Franio był znakiem przebaczenia! Ciagle oczekiwał, że Franio przebaczy mu, jak zapowiedział.

— Więc Cholański śledził tu całą noc i nie

nie zobaczył. Skąd w takim razie dowiedział się o znaku?

— Od Ziółkowskiej. Ta baba była z nim w znowie i powiedziała mu o naszym odkryciu podczas seansu. W komnacie nie zobaczył, choć przesiedział całą noc. Ręcznik ruszał się coraz mocniej — a potem coraz słabiej. Nie się nie ukazało.

— Więc tu, właściwie, nic nie straszycyło? — dopytywał się z rozczarowaniem Skoliński.

— Nic. Tyle tylko, że ręcznik się ruszał.

Wyszli z komnaty i znaleźli się na dziedzińcu zamkowym. Słońce przypiekało.

Jaskrawe światło południa obnażyło posępne opuszczenie starego zamku. Kępy traw, sterzące ze szczytów rozłożonych głazów podmurowania, splekane tynki, rude plamy zmurszałej cegły, szare zacieki, zielone liszaje porostów.

— Za kilka lat zostanie z tego kupa gruzu

— bąknął niechętnie Hincz.

— Pytanie.

— Chce pan remontować tę rudę?

— Mój układ z księciem nie przewiduje na razie tej możliwości. Cóż, spadkobiercą będzie Handrycz, ja tylko kustoszem, jeśli to nie za szumne słowo. Mam się opiekować ruchomości, przeprowadzić ekspertyzę, rzeczy wartościowe przekazać do muzeów...

— Zostanie ruina — wtrącił Hincz.

— Przyszłość pokaże. Oczywiście, gdyby nikt się nie zajął zamkiem, pójdzie w gruz. Ale książę ma jeszcze czas pomyśleć o wszystkim.

— Sądzi pan?

— Widuję się z nim co dzień i uważam że najzupełniej wraca do życia. Ten starzec był podobny do swego zamku. Narastały w jego pęchliche warstwy jakieś jakby pałeczyny i kurzu. Walnie się do tego przyczynił ten zbir, Cholański. Dreczył starego, zęczał się nad nim, to podsycał nadzieje, to drwił, to znów terroryzował go i straszyl. Umiął wykorzystywać magnatstwo, choć nie rozumiał powodów tego stanu. Lotr, zimny, wyrafinowany lotr.

— Ale też zaplatał się w swoim lotroństwie.

Profesor ścinał w zamyśleniu laską wielkie liście lipianów i twarde osty pleniące się pod murem.

— Tak już jest z każdym lotroństwem.

— I jakże? Wygrzebie się?

— Z czego? Z postrzału?... Zapewne, Lekarze od razu twierdzili, że to lekka rana. Doktor Darasz twierdził, że w ten sposób strzelają się dwa typy samobójców — albo komediani, albo tchórze. Kula w pierś?... No, cóż. Dwa żebra złamane, mięśnie potargane... Bo też i kula z takiego odwiecznego gruchota — ogromna. Ale wyliże się.

— Książę nie o tym nie wie?

— Nic. Jeszcze nie wrócił do przytomności, kiedy wywoziliśmy Cholańskiego. Orzeźorz będzie milczał, choćby przez przywiązanie do staruszka. Handrycz także.

— Raczej Franio. A cóż Franio mówi o projektach księcia?

— Zdaje się że nic nie ma przeciw temu.

— Więc, ostatecznie wygrał pan swoją partię, profesorze. Zamek zostanie przy księciu i Franio, a ruchomości pójdą na emeryturę do muzeów? Tak jak pan marzył?

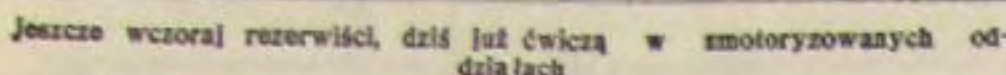
— Mam nadzieję. Ale wolałbym żeby i zamek się nie zmarnował. Te stare mury mogą wytrzymać jeszcze wiele lat. Z zewnątrz ruina, ale rdzeń w murach jeszcze zdrowy. Lity kamień. Trzeba by tylko stropy zmienić, podłogi, wzmocnić podmurówkę, dać nowe tynki, i wskrzesiłoby się tego trupa.

— Tak jak wskrzesiliśmy księcia.

— Ba, tu jeden wstrząs nie wystarczy. Trzeba długich starań i kosztów. Ale ja w tym, żeby pleniące się znalazły. I opłaca się dobrze, boć w tych starych komnatkach Bóg wie co można znaleźć. Ochrone, szkołę, muzeum... Można by nawet nie wywozić tych skarbów, które się tu kryją, zostawić jak są, tylko otoczyć je opieką.

d. c. n.)

wczorajsi cywile — dzisiejsi żołnierze

odział

zadawca pracy za odwołaniem do nowej moce

Stwierdzenie: Odszkodowanie przekazuje Elia, która ma

M (M) w Warszawie: Prenumerata z odprawieniem do domu oraz na prowincji i p. gr. Prenumerata na Węgrzech i Słowacji 2,40 zł miesięcznie — w innych krajach 70 gr; drobne 20 gr za wyraz (ros.). — *Wydawca: Fabryka Ciepłych*

Panna Peggy została w Polsce.

edat

CENY OGŁOSZEN I PRENUMERATY W DORRYM WIECZORZE - KURIERZE CZERWONYM (M) w Warszawie. Prenumerata z dostawą pocztową do domu oraz na orowincil z przesyłką pocztową 2,30 zł mies. Na prawitgi: sprzedawca gazit za odroczenie do uchw. moze pobierac dodatkowa oplate w wykosled 60 gr. Prenumerata na Wiegzech i Slowacji 2,30 zł miesieczne — w inych krajach europejskich i zamorskich 4,50 zł miesiecznie. OGŁOSZENIA: Za pierwsz milim. nowosce 3 zł spoj. 1,50 zł; w tekście 1,20 zł reklam 70 gr; drobne 20 gr za wyraz (pisy, druczki 10 gr za wyraz). Tabulacynt oraz na wne 60 proc. drozej. Strona dzieli się na 6 kolumn. Ogłoszenia przyknuje Pils Jozsa 11. Rękopisów i fotokopii nadesłanych niżejodanych Redakcja nie zwraca. Bez retelit (pozostawia) w srotawach redakcyjnych codziennie prócz świąt Pils Jozsa 11, godz. 11 — 11.